

ΘΕΜΑΤΑ Β

Πώς σχολιάζουμε τη λειτουργία-τον ρόλο
μιας γλωσσικής επιλογής από τον πομπό,
τη λειτουργία-το ρόλο ενός εκφραστικού μέσου

(π.χ. α' πληθυντικού, μεταφορικής γλώσσας, ρητορικών ερωτήσεων κτλ.)

Άξιονες σκέψης και απάντησης
(πώς σκεφτόμαστε για να απαντήσουμε)

1

ως προς το περιεχόμενο

(με το εκφραστικό μέσο

τι τονίζεται, τι επισημαίνεται,

τι υποδηλώνεται ή εκφράζεται κτλ.) \Leftrightarrow κατανόηση κειμένου

2

ως προς το ύφος – τον τόνο του κειμένου

(με το εκφραστικό μέσο ποιο ύφος διαμορφώνεται:
ειρωνικό, καυστικό, γλαφυρό, εξομολογητικό κτλ.)

3

ως προς την πρόθεση-το σκοπό του συγγραφέα

(με το εκφραστικό μέσο ο συγγραφέας τι επιδιώκει:

να καταγγείλει, να ευαισθητοποιήσει κτλ.)

4

ως προς την πειθώ

(αν το εκφραστικό μέσο λειτουργεί
ως μέσο επίκλησης στο συναίσθημα του δέκτη,
αν διεγείρει, επηρεάζει ή φορτίζει συναισθηματικά τον δέκτη κλπ)

5

**ως προς το είδος του κειμένου
και σε σχέση με την ιδιότητα του συγγραφέα**

(π.χ. ως επιστήμονας ο συγγραφέας με το εκφραστικό μέσο

τι επιδιώκει:

π.χ. να ειλαϊκεύσει το θέμα του

απευθυνόμενος σε ευρύ κοινό)



**ως προς την προσέγγιση του δέκτη (αναγνώστη ή
ακροατή)**

(αν το ειφραστικό μέσο κεντρίζει το ενδιαφέρον,

κινητοποιεί, αφυπνίζει,...

γενικότερα αν λειτουργεί αποτελεσματικά

ως προς την αναγνωστική πρόσληψη)

Παράδειγμα

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο εκπαιδευτικός στη διδασκαλία της λογοτεχνίας έχει την ευθύνη να επιλέξει εκείνες τις ερμηνευτικές αποφάσεις που θα κάνουν το λογοτεχνικό κείμενο να ζαναζήσει.

Από το βιβλίο της Ε. Φρουδάκη (πανεπιστημιακής καθηγήτριας):

Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας

ΕΡΩΤΗΣΗ – ΘΕΜΑ Β

Να εντοπίσετε τη συνυποδηλωτική - ποιητική λειτουργία της γλώσσας στο απόσπασμα και να καταγράψετε τον ρόλο της σε σχέση με την πρόθεση της συγγραφέως.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η ποιητική λειτουργία της γλώσσας στο απόσπασμα της Ε. Φρυδάκη εντοπίζεται στη φράση: «που θα κάνουν το κείμενο να ξαναζήσει».

Με τη φράση αυτή η συγγραφέας επιθυμεί να τονίσει τη σημασία που έχει για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας ο διδακτικός τρόπος με τον οποίο ο εκπαιδευτικός θα καταστήσει το λογοτεχνικό κείμενο «ζωντανό», δηλαδή ενδιαφέρον για τους μαθητές. Ταυτόχρονα, απευθυνόμενη στον εκπαιδευτικό, η συγγραφέας αποφορτίζει το κείμενο από την επιστημοσύνη και τη λογιότητα προσδίδοντας έναν τόνο οικειότητας. Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει να αφυπνίσει και να κινητοποιήσει τον αναγνώστη-εκπαιδευτικό, να του διεγείρει αίσθημα ευθύνης για τη διδασκαλία του και να συνδέσει έμμεσα τη διδασκαλία με την ψυχική, συναισθηματική ικανοποίηση του ίδιου και των μαθητών του.